

Vallad püüavad väikekooli hingest hoida

Omaavalitsuste juhid kardavad koolide kadudes külaelu soikujäämist

**Rein Sikk, Urmo Kübar
Kai Kalamees**

sikk@estpak.ee, urmo@epl.ee
kaik@epl.ee

Vaatamata rahanappusele püüavad vallad iga hinna eest käigus hoida ka vaid kümnekonna õpilasega kooli, et ära hoida küla elu väljasuremist.

Haridusjuhid tunnistavad, et massiline koolide sulgemine tuleb aasta-paari pärast, kui viimaste aastate sündimuse madalseis ennast eriti valusalt tunda annab.

Helgi Ehrpais Lääne maavalitsuse haridusosakonnast loodab, et Läänemaal jäävad kõigi koolide ukseks ka 1. septembril avatuks. "Vallad on väga vaprad ja võitlevad oma koolide eest. Kui väikekool ära kaotada, sureb terve asula välja. Piiri peal on mitmeid kooli, kuid nad peaksid ühe aasta veel vastu pidama."

Sulgemisohus on juba mitu aastat olnud Martna valla Rõude algkool. Oma koolide eest seisavad ka Saaremaa ja Hiiumaa omavalitsused.

"Tahaks uskuda, et meie maakonnas ühtegi kooli sel aastal kinni ei panda. Mõned algkoolid on küll väga väikesed, aga vallad tahavad neid säilitada," ütles Saare maavalitsuse haridusosakonna juhataja Raivo Peeters. Tema sõnul suudetakse vähemalt veel ühel õppeaastal Sõrve laste jaoks käigus hoida Torgu põhikooli.

"Vaid on vaene ja väike ega suuda ainult pearahaga toime tulla. Siin peab maavalitsus aitama," ütles Peeters, pidades väga kahetsusväärseks, et loodetud 200 krooni asemel tõusis pearaha vaid 20 krooni võrra.

Hiiumaa Kõrgessaare val-

avolikogu lükkas tagasi ettepaneku panna kinni Kõpu algkool, kuid otsustas samas muuta selle pisikooli Lauka põhikooli filiaaliks. "Kõpu kool iseseisva koolina likvideeritakse, kuid neli õpilast käivad samas majas edasi," ütles Hiiumaa maavalitsuse haridusnõunik Ivi Remmelg. Hiiumaal läheb kriitiliseks paari aasta pärast, kui kooli hakkab lastepuudus kummistama.

Pärnumaal võivad löögi alla minna mitu algkooli. Lähiajal otsustab Vändra vallavolikogu 14 õpilasega Kaansoo algkooli ja Koonga volikogu seitsme lapsega Tarva algkooli sulgemise küsimuse.

Riik ei suuda täita seadust

"Pilt on üpris nukker. Reorganiseerimisi ja muudatusi võib veel tulla, sest kohale pole jõudnud ministri määrust õpetajate selle aasta palgaraha kohta," ütles maakonna haridusjuht Avo Juss.

Volikogudes tehakse eba populaarseid sulgemisotsusi tema sõnul alati raske südamega. "Riik on kohustatud andma põhihariduse kõigile lastele igal pool Eestimaal. Meie maakonnas mitmed omavalitsused seda oma ja riigi rahaga ei suuda," rääkis Juss.

"Tallinna ametnikel võib olla raske mõista, miks me hoiame Tudulinna vallas alles Oonurme algkooli, aga kui seal poleks kooli, võib-olla poleks seal tulevikus ka laulukoori," arutles Ida-Viru haridusjuht Leo Raidma.

Lähiajal pole Ida-Virumaal plaanis sulgeda ühtegi väikest maakooli, küll aga võib ette tulla suurlinnade vene koolide reorganiseeri-

Koolide sulgemine sunnib ka paljusid õpetajaid uut tööd otsima. Pillapalu algkooli õpetaja Ivika Hiis ei tea veel, mis temast edaspidi saab. "Ma pole veel muretsenud hakanud. Kooli kinnipanemise juttu on räägitud palju aastad," ütleb 1,5-aastast tütart Tuulet kasvatav Hiis.

RAIGO PAJULA

mist, väitis Raidma.

Ida-Virumaa vene õppekeele koolide õpilaste arv väheneb järjekindlalt.

Võrreldes kümne aasta taguse ajaga on Narvas sündimuse vähenenud kolm korda. Sügisel suleti Narvas Kadas-tiku kool, tulevikus võib vene õppekeele koolide arv veel väheneda. "Ma ei käsit- leks seda mitte niivõrd koo- lide sulgemise kui koo- livõrgu korrastamisena," ar- vab Raidma. "Rahasta- missüsteem ei sunni kooli

sulgema, küll aga võib seda teha õpilaste vähenemine arv," nentis Lääne-Viru haridus- juht Jaan Kulver.

Kooli päästaks klasside ühendamine

Üks võimalus väikest maa- kooli elu hoida on mitme klassi õpilaste üheskoos õpe- tamine.

Seitsme õppuriga Kärva algkool töötab tänava ühe klassikomplektiga, kus õpi- vad koos kõik seitse last. Tu- levikus võib sama juhtuda

Lahu ja Vihula algkoolides.

Hiljaaegu oli Lääne-Virus tegemist Kunda I keskkooli püsijäämisega, sest õpi- laste arv vähenes järjekind- lalt. "Tänu mereharidus- klasside avamisele on prob- leem mõneks ajaks lahene- nud," nentis Kulver.

Õpilaste vähesuse tõttu võib reorganiseerimine kõ- neks tulla Rakke ja Haljala gümnaasiumides. Lisaks on Vene gümnaasiumidest põ- hikoolideks muutumas Kun- da II keskkool ja Rakvere

Vene gümnaasium. "Loode- tavasti on praeguseks aru saadud, et tegemist polnud poliitilise küsimusega," loo- dab Kulver.

Järvamaal mureks olnud Paide Slaavi gümnaasiumi sulgemise võimalus on mõneks ajaks ära langenud. Koolis on 164 õppurit.

"Ainukese Järvamaa val- lana on kooliga mure Kaba- las, kus praegu 23 lapsega Villevere algkooli esimesse klassi ei tule järgmisel aas- tal ühtegi uut õpilast, küll

aga on lahkumas 16," rääkis Järva haridusjuht Janne Vink.

Kabala rahvas loodab probleemi lahendada eri olemasolu ja laiemalt kogu külaelu," rääkis Vink. Peale Pillapalu teisi Harju maa- konna kooli esialgu kinnipi- damine ei ähvarda.

Maavalitsuse haridusosa- konna juhataja Enn Kase-

Väikekoolid

VÕIMALIKUD SULGEMISED JA MUUTUSED

1. SEPTEMBRIST

Harjumaa: Pillapalu algkool sule- takse

Hiiumaa: Kõpu algkool muutub Lauka põhikooli filiaaliks, kuid ei sulge uksi

Raplamaa: Keava algkool suletak- se (12 õpilast lähevad kas Kehtna- või Valtu põhikooli)

Varbola põhikool läheb 6-klassili- seks

Hageri algkool võib minna 4-klassi- liseks (senise 30 asemel 40-50 õpilast)

Pärnumaa: Kaansoo ja Tarva alg- koolide sulgemine lahtine

Järvamaa: Villevere algkool – võib jääda üks klassikomplekt

Lääne-Virumaa: Lahu ja Vihula algkoolid – mõlemasse võib jääda vaid üks klassikomplekt

Ida-Virumaa: võimalik, et reorga- niseeritakse mõni Kohtla-Järve või Narva vene kool

Tartumaa: Tammistu algkool (Tar- tu vald) suletakse. Võimalik, et Puhja vald otsustab Puhja gümnaasiumist kuue kilomeetri kaugusel asuva Kalmi põhikooli sulgeda või algkooliks muuta.

Võrumaa: Meremäe keskkool lik- videeritakse, arutatakse, kas jätta pärast seda Meremäe valda kaks põhikooli või liita need.

Luhamaa algkool Misso vallas, Ku- renurme põhikool ja Sulbi algkool Sõmerpalu vallas – võimalik sulge- mine

Ka Rõuge valda ei pruugi sügisest enam jääda kolme põhikooli nagu praegu.

Põlvamaa: Võimalik, et suletakse Taevaskoja algkool ja üks põhikool

Jõgevamaa: Seni pole ühegi koha- ta otsust. Palamuse, Tabivere ja Jõgeva valdades arutatakse koo- livõrgu ümberkujundamist.

Viljandimaa, Valgamaa, Saare- maa, Hiiumaa, Läänemaa, Lää- ne-Virumaa:

Tõenäoliselt ei tehta koolivõrgus ühtegi muutust uuest õppeaastast.

1998. aastal: suleti Eestis 8 kooli, neist kaks põhikooli ja kuus alg- kooli

1999. aastal: suleti 14 kooli, neist kaks erakooli, viis algkooli ja viis põhikooli

maa sõnul lasevad äsja mi- nisteeriumist saabunud uued pearaha koefitsiendid Harjumaa koolidel suhteli- selt lähedalt ära elada. Kase- maa hinnangul ei ole iga hinna eest kooli säilitamisel mõtet.